

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . . . 5 „ „
 Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
 Egy órára . . . . . 1 „ „
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Teleki K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzori hirdetések alkuszertintatásos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsónapság sora 50 kr.

Nyitléri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adtnak vissza

Szinay Gyula beszéde,

a képviselőház ápr. 8-iki ülésén.

Lapunknak apr. 11-iki számában kivonatossan közöltük volt már Szinay Gyulának a »Debreczeni főszerkesztőnek és H.-Böszörmény város orsz. gyűl. képviselőjének a képviselőház ápr. 8-iki ülésén mondott beszédét. Most már azon helyzetben vagyunk, hogy e beszédet egész terjedelmében megismertethetjük olvasóinkkal, kik már többször nyilvánították azon óhajukat, hogy szeretnék e beszédet a maga egészében ismerni. Kívánságunknak, ime, eleget teszünk. A közléssel azért késtünk idáig, mert az »Országgyűlési tudósító«-t, mely hivatalos gyorsírói följegyzések alapján hiteles alakban szokta közölni az országgyűlésen elmondott beszédeket, csak ünnep előtt kaphattuk meg. Az ünnepi számba pedig nagy terjedelmű és az alkalmi közlemények sokasága miatt nem vehettük fel. Ma azonban lapunk legnagyobb részét e beszédnek szenteljük, mely egész terjedelmében így hangzott:

Szinay Gyula: T. ház! A belügyminisztérium költségvetésének tárgyalása alkalmával Bobula János t. képviselőtársam tegnapi felszólalásában igen élénk — és tegyük hozzá — hü színekkel festette azt a nyomort, amelyben az ország felső vidékének, különösen a Szepességnek népénél ipari és közigazdasági tekintetben tapasztalható s mely e vidék népének kezébe a koldus — vagy vándorbotot adta, és egyuttal constatálta azt is, hogy a felvidéki, különösen a szepességi városok, melyek hajdan oly virágzókk valának, ma kénytelenek a városi szervezetet feladni és a falu színvonalára süllyedni. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Teljes elismeréssel vagyok t. képviselőtársam azon nyíltsága iránt, hogy ezen igazi és való állapotokat onnan azokról a padokról constatalta, s ezzel beismerte azt, hogy amit mi innen a költségvetés általános tárgyalása alkalmából is nem egy ízben hangoztattuk, az ország pénzügyi egyensúlya helyreállításának odakint az országban nagyon szomorú, sőt itt-ott gyászos háttere van. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Midőn azonban ezért a nyíltságról elismerésemet fejezem ki, egyszermind csodálkozásoknak is adok kifejezést, mert sehogysém tudom megérteni azt, hogy ép e praemisákból kiindulva, midőn az általa esetelt szomorú állapotok javítása iránt a kormánytól még csak ígéretet sem nyert, sőt az ígéretnek még csak egy árva hangját sem hallotta, t. képviselőtársam hogy tudott oda concludálni, hogy bizalmat szavazzon azon kormányra, amely ezeket az állapotokat éveken át tétlenül s tanácstalanul nézi. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Meglehet, hogy azért e conclusio helyes, de én, megvallom, annak helyességét véges elmémrel fölfogni nem tudom.

A mi magát az előtűnk fekvő költségvetést illeti, az ország belügyi igazgatását a legfontosabb állami feladatok közé sorolva, azt tartom, hogy maga e fontosság indokoltá teszi azt, hogy a törvényhozás a belügyi-tárca körebe eső kérdésekkel általában is behatóbban foglalkozzék. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Annak a pártnak, melyhez tartozni szerencsés van, megbízásából általános kívánok én is e tárczához szólani. (Halljuk! Halljuk!) s kezdeni azon, hogy mert azzal a kormányzati politikával, melylyel a belbizgatás terén találkozunk, azzal az állapottal, amelyben e fontos igazgatási ág országszerte van, megelégedve nem vagyok s miután azon törekvésekkel, melyeket a bajok állítólagos gyógyítása czéljából a kormány kifejt, egyet nem értek: én e tárcza költségvetését nem fogadom el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Felszólalásomnak előbb jelzett általános jellege felment engem attól, hogy az előterjesztett költségvetés czimeinek sorrendjéhez alkalmazkodjam beszédem folyamán, és kezdem azon, a mit a közigazgatás terén a legfontosabbnak tartok, a mi nézetem szerint az első helyet foglalja el és a mi nem egyéb, mint a megyei közigazgatás és annak keretében az árva és gondnoksági ügyek kezelése. (Halljuk! Halljuk!) E fontos közigazgatási ághoz igen fontos, országos, nemzeti, megyei és községi érdekek fűződnek, sőt fűződnek ahoz nagyon fontos érdekek a magánosok részéről is, és pedig nem csak vagyoni, de a személyi, a családi jog, sőt a büntető jogszolgáltatás terén is. És ez a fon-

tos igazgatási ág az t. ház, a melyre nézve még mindig nagyon sok panaszszal találkozunk, a mely annak a jelzőnek átka alól, mit közéletünknek egyik jeles munkása sok évvel ezelőtt reá akasztott, az »ázsiai állapot« jelzőjének átka alól ma sem bírta magát teljes mértékben emancipálni. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Engem évek hosszu során át közvetlen közelben szerzett tapasztalat győzött meg arról, hogy ha ez a jelző ma már kissé itt-ott tulzós is, de a panaszkodásnak nagy és igaz oka van. A panaszkodásnak, a bajnak gyökere pedig igen mélyen fekszik, és a ki ezeket a bajokat őszintén akarja orvosolni, annak nagyon messze menő, nagyon radikális curához kell folyamodni. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

Méltóztassék megengedni, hogy felsoroljam én ezeknek a bajoknak, nem mindenikét, — hiszen a jelen felszólalás keretébe ez nem is illenék be — hanem felsoroljam azokat, a melyeket én a magam részéről fontosabbnak tartok. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.)

Első és legfontosabb bajnak itélem én az államhatalom részéről azon minden határon tulmenő általános centralizticus törekvést, a mely az országban széthelyezett hatóságoknak, a megyéknek, a városoknak, a községeknek minden önigazgatási jogát abszorbeálni törekszik s abból a központi kormány és a kormány külképviseleinek, a főispánok keze . . .

Madarász József: Azok a jó madarak! (Mozgás a szélsőbalon.)

Szinay Gyula: . . . caricaturát csinált. . . Madarász József: Az bizonyos! (Derültesség jobbról.)

Szinay Gyula: a mely a közeleti tevékenységet, a munkakedvet, sőt a közügyek iránti érdeklődést is teljesen kiirtotta. (Ugy van! a szélsőbalon.) Mert ugyan kit is érdekelnének a mai megyegyűléseknek javarészen tudomásul vételekből álló chablonszerű intézkedései; az a munkásság, melyről előre tudjuk, hogy értékkel csak annyival bír, a mennyiben esetleg a főispán tetszésével találkozik. (Ugy van! a szélsőbalon) mert ellenesetben sorsa a kormány által való megismisítés, a mit még csak indokolni sem szükséges és tényleg sok esetben nem is indokolnak. (Ugy van! a szélsőbalon) a mely hatalmi intézkedés a sic volo, sic jubeo theoriáján alapul, s a melynek egyéb rugója nincs, mint a főispán fölterjesztése, az a fölterjesztés, mely a nyilvánosság napvilágát sohasem látja, mely a kritika alól el van vonva és a mely már ennél-fogva is, mint a megye háta mögött a sötétben készült aknamunka a bizalmatlanságot hívja ki. (Ugy van a szélsőbaloldalon.)

Ezen centralizticus törekvést azzal szokták megokolni, helyesebben ürügyül azt szokták felhozni, hogy a mai parlamentis felelős kormányrendszerrel (de ugyan kinek és mikor felel ez a kormány?) a megyéknek az a jogköre, melyet mi a községabszolutizmusból származó vindicálunk, meg nem egyeztethető. — Felfogásom szerint ez az ellenvetés nem érv, hanem sophisma. (Ugy van! a szélsőbalon.) Mindaddig, míg a megyéket, városokat és községeket a központi hatalom járszalajára fűzve tartjuk, megyei egészséges életéről, közszelleméről és munkálkodásról ne álmodjunk; addig a megye, a város, a község semmi egyéb, mint szócsové a kormányhatalomnak és engedelmis végrehajtója az ó akaratának. (Ugy van! a szélsőbalon)

A vármegyei közigazgatás további bajának tartom, t. ház azt, a minek alapját az 1870. XLII. t.-cz.-ben kell keresnünk, mely a megyei tisztviselőktől a főjegyzőt, az árvaskézi elnököt, ügyészt, mérnököt, s orvost kivéve, s e m m i n e m ű, még az irni-olvasni tudás qualificatióját sem kívánta meg, nem még magától a vicispántól sem. (Ugy van! a szélsőbalon) hanem teremtett e helyett, látszólag a hiány pótlására, tényleg a központi kormányhatalom alapja megvételére egy monstruosus candidationalis rendszert.

Ezen alkotástól a czélatosság elvitázhatatlan, s tagadhatatlan, hogy e czélatos intézkedés és az a körülmény, hogy a tisztviselőktől semminemű qualificatio nem kívántatott meg, már első időben is tömérdek hasznavehetetlen elemmel árasztotta el a közszolgálatot. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon) ugy, hogy már magában véve e körülmény is elég volt arra, hogy minden várakozás, melyet a közigazgatás jóságához fűztek, meghiúsuljon.

Volt későbbi törvényhozásunknak egy meglehetősen helyes és életrevaló intézkedése, nevezetesen az, mely a gyakorlati közigazgatási vizsgálatról szólt, t. i. az 1883. évi törvényben, a mely az 1870. évi törvény hiányainak pótlása czéljából alkotott. Azonban végrehajtásában az történt ezzel, a mi, hogy pél-

dát mondjak, az országgyűlési képviselőválasztásokról szóló törvény azon paragrafusának rendelkezésével, a mely a képviselőválasztási ügyekben a bíraskodást a curia körébe utalta, t. i. életbeléptetéséről megelégedtek. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Továbbá baj az én nézetem szerint az, hogy a megyék, városok és községek önigazgatási jogának megcsönkítésére irányzott törekvések és ezeknek során alkotott törvény-toldozások folytán a belbizgatásból bizonyos quodlibet-féle származott. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A belbizgatás ágazatának egy részét, példának okáért a közbiztonság, az allategészségügyi stb. szolgálatot allamilag kinevezett közegek látják el, a szorosabb értelemben vett közigazgatási szolgálat egy részét pedig, ma már — mondhatjuk — talán egy harmadrészt a főispánilag kinevezett tisztviselők intézik, kétharmad része ellenben u. n. választás által előállított közegek kezébe van letéve. Hogy ezen heterogén elemek működésében az összhangot, a harmoniát, a mely minden jó közigazgatásnak, első és főpostuluma, meg nem találhatjuk, azt — azt hiszem — az is belátja, a ki a mi belbizgatási állapotainkkal csak theoriából ismerős.

Lényeges bajnak tartom, t. ház, a tisztviselő választásoknál a választási szabadságnak akképen való korlátozását is, hogy az a candidationalis intézkedések folytán a kormányhatalom képviselőjének, a főispánnak van kiszolgáltatva. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Madarász József: Rókának a tyukot! Szinay Gyula: Az 1881-iki minősítési törvény mellett, a mely már megkövetel némi csekély qualificatiót a közigazgatási tisztviselőktől is, az a candidationalis eljárás, a mely teljesen qualificált egyének közszolgálatba lépését lehetetlenné teszi: a legridegebb hatalmi törekvések sorába tartozik, mert hiszen qualificationalis törvény mellett a kijelölt bizottságnak más feladata nem lehet, mint a minő feladata van pl. az orvosi állások betöltésénél az egészségsügyi bizottságnak, t. i. megbíralása annak, hogy az illető a törvény által előirt minősítéssel bír-e, de ha bír, akkor előle a sorompókat elzárni nem lehet. (Helyeslés a baloldalon.)

A most említett törvények hiányából, a fentebb elősorolt centralizticus törekvésekből, továbbá abból, hogy a tisztviselők választása tényleg a főispán kezébe van letéve, származik az az alárendeltség, az a függés, az a szolgalelkűség, melylyel a közszolgálat terén, tisztelet a nagyon kevés számú kivételeknek, mindenütt találkozunk. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a mely közeletünk munkásaiba ugy szólván bele csontosodott, s a mely különösen azóta foglalt rohamosan tért, a mióta a kormány a könnyen hívők előtt az államosítás álomképét mutogatja. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) Szomorú állapot ez t. ház, nem csak a közügyek szolgálata érdekében, a melyek az ilyen függő helyzetben levő tisztviselő kezében valósággal ki vannak szolgáltatva, de szomorú állapot ez magoknak a munkás tisztviselőknél szempontjából is, mert bizony nagyon sok keserű lelki tsutát kell nekik leküzdeniök, a mig beletörődnek abba a fásultságba, a mikor közönység válik előttük meggyőződésüknek megragadása. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

Hozzájárul mindezekhez a tisztviselőknél a mai időkben felszaporodott munkával arányban nem levő csekély létszáma s a mai viszonyok közt a megélhetést, az állásnak megfelelő tiszteséges és becseletes megélhetést nem biztosító csekély mérve a fizetésnek.

Ujabb időbeni törvényalkotásainknál egy ugy szólván állandóvá vált simptomával találkozunk és ez az, hogy törvényeink a helyett, hogy rövid, könnyen érthető, kategorikus és imperatív intézkedéseket tartalmaznának, — hosszadalmasak, terjengősek, elastikusak. (Ugy van a szélsőbaloldalon.) Hosszadalmasak annyira, hogy némely törvényünkben egész lapokat foglalnak el egyes szakaszok ugy, hogy egy-egy szakasz valóságos elbeszéléshez hasonlít. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ehez hozzá járulnak a törvényeket kiserő életbeléptetési miniszteri rendeletek, melyek hosszadalmasak és terjengősek tekintetében tullicizálják magokat a törvényeket, ugy hogy a végrehajtásra hivatott tisztviselő kezébe olyan óriási anyagalmaz van adva, hogy különben is felszaporodott munkája mellett nem képes azt magáévá tenni, hogy ugy mondjam megemészteti. (Ugy van a szélsőbalon.) A mikor pedig a végrehajtásra kerül a sor, a nélkül, hogy a törvényt tanulmányozta, annak szellemével megismerkedett volna, alkalmazza azt a fenforgó concret

esetre egyéni felfogása szerint kikapott paragrafus szerint. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

De van a törvény végrehajtása körül egyéb baj is. (Halljuk! Halljuk!) Minden nevezetesebb törvényeinknél ugyanis meg van az, hogy annak végrehajtása temérdek sok kezelési munkával jár. Ha megtekintjük a végrehajtásra hivatott hivatalokat, mit látunk? Látjuk azt, hogy a munkaerőnek jelentékeny, mondhatnánk, talán fele része, rubrikálással, kezelesi könyvek, kimutatások, felterjesztések készítésével foglalkozik. És a suly erre a kezeleti munkára van fektetve; ez a fontos, ez az, a mit fölülről látnak és számon kérnek, ellenben a lényeg, az intézkedés lényege, az semmi. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hozzájárul ezekhez a bajokhoz még az is, hogy ambar mint már az imént érintettem, az 1883-iki törvény gondoskodott arról, hogy a tisztviselők minősítését megkívánja, azonban a törvény ezen intézkedése alól nagyon is kilátszik a lólab. Mert habár a törvény a közigazgatási tisztviselői állás betöltésére nézve általánosságban kíván is némi könnyebb qualificatiót, de mindjárt készen van a kivétellel is, mely kivétel a törvénynek hasznát a jelen időre, a melynek szempontjából szaktuk pedig a közigazgatást megbíralni, java részben illusoriussá tette. Azt mondja nevezetesen e kivétel, hogy mindazok, kik a törvény végrehajtása alkalmával tisztviselői állást foglaltak el, habár semmi qualificatióval nem bírnak is, arra az állásra nemcsak hogy ujból megválaszthatók, de még elő is léptethetők és ezzel meg lett teremve az a képtelenség, hogy egy elméleti képzettséggel nem bíró, megfelelő iskolákat nem végzett szolgabíró nemcsak hogy szolgabíróvá újra meg lett választható, de akár alispánna is elő lett léptethető, s ekkép elfoglalhatta azt a jelentőségteljes állást, amelyhez különösen az 1883. utáni törvényalkotások oly jelentékeny fontos feladatokat fűztek, melyeknek végrehajtása az elméleti képesség hiányában szenvedő tisztviselő kezében bizony nem a mesternek kezébe került. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Mit szólunk továbbá az ellenőrzésről, arról az ellenőrzésről, mely a főispánnak, alispánnak, a szolgabíróknak kezébe van letéve. Ha valami, ugy ez még ma is ugy megérdemli az ázsiai jelzőt, mint a szűz leányt a koszoru. (Derültség.) Szerencsétlenebb intézkedést ennél, és nagyobb könnyelműséget nem ismerek annál, mint a melylyel ez a jog legnagyobbbrészt gyakorolattik. (Halljuk! Halljuk!) Talán lesz alkalmam máskor, más körülmények közt bővebben foglalkozni ezzel a nagyon nevezetes kérdéssel, mely egy magában is elegendő arra, hogy a jó közigazgatáshoz fűzött reményeket tönkre tegye. De nem kívánok ezuttal a részletekre kiterjeszkedni, csak reá akartam mutatni erre, mint a bajok egyikére. (Halljuk!)

Nagyon sok kívánni és javítani való maradt hátra az árva gondnoksági ügyek kezelése terén. E themával sem foglalkozom azonban bővebben, mert elismerem, hogy ez magában véve olyan tág mező, a mely egy önálló dissertatio keretébe is beillik. Ez alkalommal az árvaügyi törvényeknek csak némely hiányaira kívánok egész rövidséggel rámutatni. (Halljuk! Halljuk!)

T. ház! Azon rendszer, a mint az árva ügyek kezelése és elbirálása harmad és legfőbb fokban a kormány kezébe van letéve, a mely szerint továbbá az árvaügyekkel foglalkozó másodfoku bíróságnak — mondhatnánk az észjogtörvényekkel össze nem egyeztethető módon összeállítás, a mely szerint tagjaitól, egy kettő kivételével, sem kivánnak, holott e forum oly hatóság eljárása fölött itél melynek tagjaitól, a gyakorlati jártasságot s a qualificatiót elvitatni még sem lehet: ez a rendszer képtelenség (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Egy ilyen rendszer, a mely mellett szabályul azt állithatni föl, hogy egy, habár kevésbé fontos árvaügy, mihelyt vitássá válik, a felsőbb forumok szerencsétlen összeállításánál fogva ugy szólván egy esztendő leforgása előtt befejezhető ne legyen, már magában véve is tarthatatlan. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

E rendszer a leggyökeresebb orvoslást igényli. (Helyeslés a szélsőbalon) már csak azért is, mert e mellett, méltóztassék elhinni, nem kevés számával találkozunk az életben azoknak, a kik nem már nagykorúságukat, hanem életük délkorát érték el és még mindig abban faradnak, hogy árvaileg kezelt vagyonukhoz hozzájussanak. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

Mindezen a bajokon azonban és ezeken kívül azokon, melyek a mi belbizgatási állapotainkban fennforognak, segíteni felfogásom szerint nem akként lehet, amint azt a kor-

mány tervezi, t. i. nem az államosítással, nem a választási rendszer eltörlésével, a ki-nevezési rendszer behozatalával. (Helyeslés a szélső balon) Ez magában véve semmi. Ez nem fog egyébre szolgálni, mint a kormány-hatalom mindenhatóságának erősítésére; (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon) de magára a belgazgatás javítására épp oly kevésbé fog hatni, mint a mily kevésbé hatott az, hogy ma a belgazgatás munkásainak jórésze kinevezve van. (Helyeslés a szélső-balon) Azokon a bajokon, amelyeknek én csak némelyikére mutattam rá, nézetem szerint gyökeresen bátor és hozzá teszem kíméletlen kezzel lehet s kell javítani, és magáról a rendszerről ítéletet csak azután mondani. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Ezeket kívántam a megyei közigazgatást érdeklőleg röviden előadni. Bátor vagyok még hozzá szólni a tárgya egyik másik kérdéséhez, nevezetesen a közegészségügy kérdéséhez. (Halljuk! Halljuk!)

Elismerem, hogy e téren nagyon sok üd-vös intézkedés történt az utóbbi időben. De azért még most is nagyon igénybe veszi ez úgy a kormány és a törvényhozás istápolását. Hazánkban az utóbbi években sőt évtizedekben a járványok ugyszólan meghonosodtak. E részben történt is sok, de kivált egy tekintetben még nagyon sok a kívánni való, nevezetesen a ragályok azon nemével szemben, mely a gyermekek soraiból szedi áldozatait. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Sok a tenni való a köztisztaság szempontjából a lakás-viszonyok tekintetében is. En nem a főváros lakásviszonyairól akarok szólni, tegye ezt nálam hivatottabb, hanem a vidékről. (Halljuk!) A vidék szegényebb osztályai s kivált az uradalmak munkásai azok, a kikre a figyelmet felhívni kívánom. Ujabb időbeli földesuraink takarékosági hajlama százával utalja az urasági cselédek egészételen bűzhözött lakásokba, melyek tele vannak a betegség miazmaival. És ez a baj olyan a melyen legislatív nem igen is lehet segíteni. Egyes törvényhatóságoknak (Ugy van! a szélső baloldalon.) van ugyan erre nézve szabályrendeletük, de fájdalom, nagyon kevés van azokból végrehajtva. Fontos érdek kívánja továbbá, hogy az egészségügyi személyzet és intézmények létszáma szaporíttassék, mert helyesen vezetett egészségügyről ma, midőn a gyógyítás oly drága, alig lehet beszélni. Tudom, hogy nem kevés áldozattal járna e téren a javítás, de e p e tér az, a melyen az áldozatot sokal-ni nem szabad. (Igaz! Ugy van balfelől.)

Rendkívül fontos a nyilvános betegápolás ügye is, mely az 1875-iki törvény alapján oly ügyesen van berendezve, hogy a mig egy szegénysorsu beteg illetőségi helyének megállapítása vége meg, az úgy a sok törvényhatóság tárgyaláson keresztül valóságos tengeri kigyóvá válik, hogy e kérdés különböző törvényhatóságokat egymásnak ellenfeleivé tesz, hogy szinte kényszeríti a köz-ékeket a szabad költözködés, letelepedés megakadályozására. Tudjuk, hogy mire egy szegénysorsu beteg a mi nyilvános betegápoló házaikból kikerül — meglehet nem is egészségesen: — koldusként jut haza, mert a magas ápolási költségek nemcsak az ápoltnak, hanem az érte fizetni köteleseknek vagyonát is felemésztik nem lévén semmi határa ezen költségek behajtásának; úgy hogy ha csak egy viskója, egy házikója van is az ápoltnak, a mely otthonál szolgált, a melyben legalább az idő viszontagságai ellen oltalmat talál, az ápolási költségekért azt is kíméletlenül ellicizáltják. És ezzel az eljárással a megyékben és községekben nem ritkán, de nagyon sűrűn találkoznak. S ez a jelenség, valljuk meg, nemcsak elszomorító, de verázító. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Szólni kívánok még egy másik kérdésről, nevezetesen a közbiztonság kérdéséről. (Halljuk! Halljuk!) Nem is oly nagyon régen volt az még, midőn hazánkban a megyei pandurintézmény állott fenn. Általános volt ellene a panasz országsszerte. Jött helyette a csendőrség katonai szervezete. (Halljuk! Halljuk!) Kétségtelen, hogy a közbiztonsági helyzet ettől fogva javult. De hát nem is csoda, hogy mikor az addig rosszul fizetett egyének helyébe jöttek a jobban fizetett és fegyelmezett egyének, midőn a létszám körülbelül megötszörösödött, mindennek a hatása meg látszik. De nem is az a kérdés, hogy értünk-e el valamely eredményt, hanem az, hogy elértük-e magát a célt, a melyért ezt a nagy áldozatot hoztuk? (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az a kérdés, hogy a hozott nagy áldozatnak megfelel-e az ellenszolgálat? felelet: nem; mert a csendőrségnek az a, — hogy úgy mondjam szerencsétlen szervezete, a melynél fogva a közbiztonságnak ezen végrehajtó közegei a közbiztonság intéző hatóságaihoz, a bíróságokhoz, az ügyészekhez, és a közigazgatási hatóságokhoz, rendelkezési viszonyban nem allanak, jó részben illusorissá teszi az eredményt. Mert hiszen ha a bíró, a csendőr őrsparancsnoknak, — a ki rang tekintetében katonai altiszt ranggal bír, csak felületlenül azt találja írni, hogy „utasítom: az őrsparancsnok rögtön készen van fejtetésével annak, hogy ő szolgálati utasításánál és szabályainál fogva, a bíróságtól és a közigazgatási hatóságtól utasítást, vagy rendeletet el nem fogad, hanem csak megkérésnek és felhívásoknak tesz eleget. S a meddig ez a parlamentározs, ez a kanapé — processus folyik, mely sokszor az alsó fokban megoldást sem nyer, hanem vagy a csendőrségi vagy a hatósági felsőbb forum elé kerül,

addig a büntetés tul van árkon — bokron, s ütheti nyomát az a történeti nevezetességű bot. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Ez az egyik baj; a másik baj az, hogy a csendőrség, éppen annak a szolgálatnak felel meg legkevésbé, a minnek, hogy megfeleljen, szüksége leginkább volna, nevezetesen annak, a mit a büntetés megakadályozása tekintetében tőle követelünk. Ennek az oka ismét a szervezetben rejlik, mert a csendőrség nem akképen van beosztva, szervezve, hogy különösen a községekben őrszolgálatot teljesítsen. De nem felel meg a csendőrség annak a feladatnak sem, melyet a bünygyi előnyomozások tekintetében hivatva volna teljesíteni. Mikor arról van szó, hogy vásári vagy más alkalmi gyülekezetet kell meg rendezabályozni, (Zaj jobbfelől. Felkiáltások bairól: Halljuk! Halljuk!) esendet kérünk! akkor helyén van a csendőrség, de ha elkövetett büntettek felderítése forog szóban, akkor én elismeréssel a csendőrség ez időszerinti eljárása iránt nem lehetek. Mert a felderített büntettek legnagyobb része felderítésnek érdeme ma is azé a bizonyos tyuké, a mely évszázadok óta a büntettek kikapargalásával foglalkozik. (Derűség és helyeslés balfelől.)

Méltóztatsek megengedni, t. ház, hogy a belügyi költségvetés során szólhassak még egy oly kérdésről, a melynek megfelelő címlete talán magában a költségvetésben nem található, de a mely igen fontos kérdés és szorosan a belügyi igazgatás körébe tartozik. (Halljuk! Halljuk!)

Iz nem más — nagyon röviden kívánok hozzá szólni és arra a t. kormány figyelmét felhívni — mint a cselédügy kérdése. (Halljuk! Halljuk!) A cselédöntvénynt annak idején a törvényhozás bizonyos humanitarius szempont által vezérelve alkotta meg, azonban valljuk meg, a tapasztalás bebizonyította, hogy ez a törvény egy kissé túllött a célon, mert országsszerte hangzik az élénk panasz, hogy különösen a házicselédek ezen törvény végrehajtásánál fogva valóságos uraivá vannak téve, gazdáiknak.

Ma darász József: Ellenségek! Szinay Gyula: Ha e tekintetben úgy erre, valamint a cselédhelyező intézetekre vonatkozólag annyi panasz van országsszerte, akkor azt hiszem, hogy sokak nézetével találkozom, a midőn annak szükségét találom, hogy felhívassék a kormány figyelmé a cselédügyi törvény minél előbb való reviziójára. (Élénk helyeslés balfelől.)

Ezek azok, t. képviselőház, a melyeket én ez alkalommal a belügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával általánosságban megjegyezni óhajtottam. Most visszatérek oda, honnan beszédem kezdetén kiindultam, hogy t. i. a belügyi igazgatás terén fennálló politikai megelégedve nem vagyok és éppen ennél fogva, ennek a tárcának a költségvetését meg nem szavazom. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

BELFÖLD.

Elhunyt tudós. Budenz József budapesti egyetemi tanár, a moderu magyar nyelvtudomány egyik legérdemesebb munkása, szombaton éjjel meghalt. Budenz Németország-ból származott s tisztán a magyarság iránti meleg rokonszenv és tudománysszomja bírta őt arra, hogy megtanuljon magyarul, érintkezésbe lépjen a magyar tudományos világgal, azután egészen a miénk legyen s feledhetetlen szolgálatokat tegyen a magyar nyelvtudomány-nak. Egész nagy nyelvészeti iskola alakult körötte s fenn fogja tartani a mester emlékét, folytatni fogja a jeles tudós munkáját.

A képviselőház f. hó 21-én d. e. 10 órakor ülést tart. Napirend: Mentelmi ügyek, a nemzetközi posta szerződés, a belügyi tárca tárgyalása.

Jubiláris kitüntetések. Berlini lapok budapesti hírei szerint ó felsége magyar királyllya történt koronázásának huszonöt éves jubileuma alkalmából a fényes kitüntetések egész sora várható. A többi közt Andrassy Gyula gróf utódjai hercegi rangot kapnának.

Fehérvári lemondása. A magyar honvédelmi miniszter, báró Fehérvári Géza súlyosan beteg. Képviselői körökben híre jár annak, hogy báró Fehérvári visszalépése „egészségének hanyatlása” címzen a közeli napokban minden valószínűség szerint meg fog történni. A hír a legpositívabb alakban merült fel és kormánypartii körök részéről kolportáltak.

KÜLFÖLD.

Az anarchisták a templomban. Saragóban, Barcelona tartományban, egy tőrrel fölfegyverezett ember behatolt az ajtó-sokkal telt templomba és többeket, köztük egy papot is megsebesített. Leridában is behatolt egy revolverrel és karddal fölfegyverezett alarczos ember a templomba, súlyosan megsebesítette a czelebáló papot, egy embert megölt, többeket megsebesített, aztán elmenekült.

A közös hadügyminiszter követelesei. Még e hó végén, de legkésőbb a jövő hó elején megindulnak a miniszteri tanácskozások a közös költségvetés megállapításáról. Beavatott körökben azt állítják, hogy a hadügyminiszter az idén is követelni fogja a hadi létszám felemelését és pedig zászlóaljankint tíz legénynyel. Ez azonban még nem bizonyítja azt is, hogy a hadügyi kormányzat e követelése bent is lesz abban a költségvetésben, melyet a delegáció

elé terjesztenek, mert Bauer báró ugyanez eszmével előállott már a mult évi miniszteri tanácskozásokban is, de a két pénzügyminiszter opponálása következtében nem ragaszkodott e kívánáshoz.

Fejedelmek a prmysli hadgyakorlatokon. Hír szerint Ferencz József király, Vilmos császár és a szász király részt fognak venni a prmysli hadtest ezidei nagy gyakorlatán.

III. Sándor Berlinben. III. Sándor czár május 22-én Koppenhágába utazik, hogy résztvegyen a dán királyi pár aranylakodalmán. Onnan Berlinbe utazik II. Vilmos császár látogatására, a mivel viszonzni kívánja a narvai látogatást. — A czári család az orosz husvéti ünnepek alkalmából Gacsinaról Pétervárra költözik és onnan utazik Koppenhágába, a »Polarnaja Zverda« yachton. Újában három hadihajó kíséri a czárt.

Debreczeni lóverseny.

— Nevezések a debreczeni versenyekre 1892. —

Második nap, vasárnap április 24-én.*

I. Paripaverseny. 1000 frank. Egyleti díj. Távolság 1600 méter.

1. Gr. Wickenburg Eduárd husz. fhdn. 4é. p. m. Hajas. 2. Geist Gáspár úr 3é. stp. m. Gibicz. 3. Ugyanaz 3é. s. k. Vicza. 4. Ugyanaz 4é. stp. m. Lelkem. 5. Tarjányi Ákos száz. ur id. p. h. Csángó. 6. Harkányi Andor úr 3é. p. k. Fanatica. 7. Dobó Imre úr 4é. s. k. Remény. 8. Harkányi János úr 6é. s. p. k. Hilda. 9. Merhal Ernő husz. kap. úr id. p. k. Egina. (Elzárattott 9 nevezéssel.)

II. Totalisateurverseny. 1200 frank. Egyleti díj. Távolság 2400 méter.

1. Mr. Cic 3é. stp. k. Pola. 2. Geist Gáspár úr 3é. stp. m. Gibicz fv. 3. Ugyanaz 3é. p. k. Kápri. 4. Hammersberg Dezső husz. kap. úr 3é. fek. m. Pero. 5. Harkányi Andor úr 3é. p. k. Fanatica. 6. Blaskovich Bertalan úr 4é. p. m. Csángó. 7. Ugyanaz 3é. s. m. Dolgos. 8. Horthy István husz. fhdn. úr 3é. s. m. Három a táncz. 9. Dobó Imre úr 5é. s. k. Livnó fv. 10. Wolford István úr 4é. b. p. k. Csinos fv. 11. Lázár Béla husz. fhdn. úr 4é. p. k. Bahieka. 12. Gr. Spaur Károly husz. fhdn. id. p. h. Mahdi. (Elzárattott 12 nevezéssel.)

III. Eladó verseny. 1000 frank. Egyleti díj. Távolság 1600 méter.

1. Mr. Cic 3é. p. m. Orpheum 500 frt. 2. Geist Gáspár úr 4é. stp. m. Lelkem fv. 1000 frt. 3. Hammersberg Dezső husz. kap. úr 3é. fek. m. Pero 1000 frt. 4. Blaskovich Bertalan úr 4é. p. m. Csángó 1000 frt. 5. Horthy István husz. fhdn. úr 3é. p. k. Ejne be jó 1000 frt. 6. Br. Bánffy Ferencz husz. hdn. 5é. fek. m. Dongó fv. 300 frt. 7. Gr. Spaur Károly husz. fhdn. id. p. k. Mahdi 1000 frt. (Elzárattott 7 nevezéssel.)

IV. Eladó akadályverseny. 1000 frank. Államdíj. Távolság 3200 méter.

1. Geist Gáspár úr 4é. stp. k. Hajrá 800 frt. 2. Szél Gergely úr 4é. stp. m. Pompás 800 frt. 3. Merhal Ernő husz. kap. úr id. p. k. Egina 300 frt. 4. Br. Bánffy Ferencz husz. hdn. 5é. fek. m. Dongó 300 frt. 5. Mr. Cic id. p. k. Tündér 300 frt. (Elzárattott 5 nevezéssel.)

V. Nagy akadályverseny. 1500 frank, melyből 1200 frank államdíj és 300 frank egyleti díj. Távolság 4000 méter.

1. Csávossy Gyula husz. hdn. úr (3. husz. ezred) id. s. k. Pompás. 2. Gr. Batthyány Gábor husz. fhdn. (7. husz. ezred) 4é. s. m. Darázs. 3. Gr. Erdődy Tamás id. stp. k. Leticia fv. 4. Geist Gáspár úr 4é. stp. k. Hajrá fv. 5. Ugyanaz 4é. s. k. Kaland. 6. Horthy István husz. fhdn. úr 5é. s. m. Zarándok. 7. Harkányi János úr 6é. p. m. Bitang. 8. Merhal Ernő husz. kap. úr 6é. s. k. Mathilde. (Elzárattott 8 nevezéssel.)

A debreczeni folyó évi április havi lóversenyek föltételei (propositio) bővebben: a »Vadász-és Versenylap« folyó évi 3-dik számában (január 17), valamint a »Wochen-Renn-Kalender« folyó évi 3-ik számában (január 16.) olvashatók.

Kelt Debreczenben, 1892. évi április hó 13-án, esteli 10 órakor.

Kiadta:

Engeszer József,

títkár.

Ujdonságok.

*Regény közleményünk folytatása lapunk mai számából — térszike folytán — kimaradt.

Kossuth 90-ik születésnapja. Turinból, táviratozzák azt az örvendettel hírt, hogy az ottani magyar kolonia nagy előkészületeket tesz Kossuth 90-ik születésnapjának megünnepelesére. Magyarországból is várnak ez ünnepségekre küldötteket.

*Post féte. A husvéti szép ünnepnapok melyek összesnek a természet föltámadásával, elmúltak s ma már ismét a hétköznapok munkája és gondja várakozik reánk. A ki különben a »szép« jelzőt illeti, az nem igen volt alkalmazható az idej husvétra, mert első napon borus, esős idő járt tegnap pedig a hűvös idő rontotta az ünnep derűjét. Ennek

* Az első napra vonatkozó nevezéseket szombati számunkban közöltük. Szerk.

daczára vidáman folyt le az ünnep. Déléltöntöként a templomok tömve voltak, délutánonként pedig kiki a szabadba igyekezett. A szokásos husvétii locsolódás se maradt el, vesztére sok tojásnak és rózsaviznek. Tegnap d. u. különösen élénk volt a város; ezren és ezren sétáltak föl s alá az utcákon, a helyi vasutnak egyszerre 4 vonata közlekedett, mégis alig győzte kiszállítani a nagyerdőre kirándulókat. Késő estig muzsika-szótól zengett az erdő, — melynek az idej tavaszon tegnap volt a leg-több látogatója. Ilyenkor látjuk, hogy Debreczen milyen szegény kiránduló helyekben, midőn megindul az a nagy néparadat az erdő felé s ellepi annak minden zegét-zugát s a kirándulók éppen azt nem adja meg, a mi után munkától elfáradt lelkük eped: a magányt!

*Kiss Áron püspök bucsuvétele a szatmári egyházmegyétől. Főtisztel-tű Kiss Áron püspök ur a f. hó 21-én F.-Gyarmatra egybehívtott egyházmegyei gyűlésen bucsuzik el egyházmegyéjétől, a hol született, 50 éven át lelkeskedett s 32 éven keresztül viselte az esperesi tisztet. A bucsu napja ünnepélyessé tételére egy a f.-gyarmati egyház, mint a vidék egyházi és világi intelligentiája széleskörű intézkedéseket tett. Az ünnepélyes bucsunap programja a következő: A bucsuzó egyház f. hó 20-án indul el porcsalmi parokhiájáról, az nap este Zsarolyanban száll meg s pihenit át az éjet a parokhia födele alatt kedves leánya családja körében. 21-én, a gyűlés napja reggelén indul innen F.-Gyarmatra, a N.-Szekeressről jövő Isaák Dezső e. m. gondnok ur négyes fogatán, a hozzá csatlakozó kiserettel. F.-Gyarmat határa szelén diadalkapu s bandérium várja, s atveszi Gacsályi Lajos járásbíró s e. m. tanácsbírótl F.-Gyarmat város közönségének üdvözlét. A város végére érve, szintén diadalkapu alatt fogja üdvözölni Dávid István ügyvéd, a f.-gyarmati egyház közönsége nevében. A parokhián pedig fogadni fogja a helyettes lelkész, Sarkányi Daniel a presbyterium élén. A megszállás után rövid időközrel megkondulnak a harangok, s a templomba, a gyűlés színhelyére vonul a püspök a gyűlési tagok kíséretében. Itt az esperes-püspök imája s bucsubeszéde nyitja meg a gyűlést, mire Isaák Dezső e. m. gondnok, beszéd kíséretében följánlja neki az egyházmegye közönsége emléktárgyait. Erre a legidősebb tanácsbíró, Bezczkes József szól a tanácsbírói kar, Biki Károly györgyteleki lelkész pedig az egyházmegye lelkészi kara nevében. Majd megteszi az esperes-püspök utolsó jelentését az egyházlátogatás eredményéről, a megüresedett lelkészi és tanítói állások betöltéséről, s intézkedésre hívja föl az egyházmegyét az üresedésben levő egyházmegyei tisztségek betöltésére iránt ez megtörténven, a gyűlés véget ér s követni fogja az ünnepélyes bucsuközébed. Az érdeklődés e nap iránt megyszerte nagy, úgy hogy előre is fényesnek és emlékezetesnek ígérkezik.

*Tündér-ujjak műve. Megérdemli ezen elnevezést a nögyelet kézi munka kiállítása, mely a péterfia-utcazi új árvaház termében látható. Valóban nagy zavarba juthatunk a felett, ha csak a szebb tárgyakat is le kellene írunk, mert annyi szép kézi-munka látható ott, hogy még a szakértőnek is nehéz lenne köztük választani. Jobb tehát, ha általánosságban minden kiállított megdicsérünk, mintha egyeseket kiemelnénk, mert akkor annyit haragot vonnánk árva fejünkre, hogy különben is sok ellenségünk számát csak megszorítottuk, pedig mi a légynek se vétő, bekeszeretű honpolgárok vagyunk. A kiállítók közül számosan az árvaháznak ajándékozták kézi munkáikat s ezek az árvaház javára értékesítettéi fognak. Tegnap különösen sokan látogattak a kiállítást, mely ma véget ért volna, de még egy pár napra meghosszabbították. Azt hisszük, hogy a nők szorgalmát és ügyességét méltányló közönség sietni fog a kiállítást megtekinteni hol, több mint 1000 tárgyat. A beletpi díj 20 kr. Megtekinthető d. e. 9 órától 12 óráig s d. u. 3 órától 6 óráig.

*A »Csokonai-kör« f. hó 24-én felolvasó estélyt rendez a »Margit-fürdő« vendéglőjének dísztermében. Ez alkalommal Kiss Mariskának, a tehetséges ifju ironőnek verseit felolvassa Szabolcska Mihály, Dr. Bakonyi Samu a »Kreutzler-szonata«-ról, György Endre »Magyarok Romániában« cz. alatt, Géresi Kálmán pedig »Budenz és Debreczen« cz. alatt tart felolvasást.

*Személyi hír. Cserna Vincze debreczeni kir. főügyész e hét folyamán Aradra utazik, hogy az ottani kir. ügyészség ügykezelését megvizsgálja.

*Hogy gazdálkodnak a magyar nagybirtokosok? Főuraink és magyar nagybirtokosaink egy része egyetemben azokkal az egyházi és más erkölcsi testületekkel, melyeknek a kezén nagyobb vagyon van s a melyek ezt házilag kezelik, keveset törődnek még ma is a gazdaság oksterü vezetésével, a jövedelem észszerű kihasználásával és a tőke észszerű forgatásával, vagy helyes b-fektetésé esetleg közzgazdasági érdekeket előmozdító elhelyezésével. Azért szállanak az ősi birtokok az unokák kezéiről oly ijjesztő arányban idegen kezre s többnyire zsidó földbirtokosok tulajdonába. A zsidó, bármennyire szaporította is tőkét, nem szűnik meg eleven ésszel dolgozni vagyonának fejlesztésén. Ha egy milliója van, észszerű és szakadátlan forgatás, adás vévés által pár év alatt csinál belőle más felet, ha két milliója van, csinál hármat. A ma-

gyar főural közét tartozos helyen. Aztán ha re van szűrtot 5-6 ilyen gazd-pontból me-betűnő. Es pelda bes-volt, azt a

* P

tűli ev. r Debreczen kács Ödö házy Ján házkerülé d. e. érté széljék a módozata püspök u reczenbe beszédét. 17-én tar Az egyhá bizatott vábhá f közremű Lajos K Sámuel a nak a m letek és elnökség san fogn kerületb fiak, — rületnek döttésgil A püspő gyar ká e napon get látá Az ünne leteknek értesítjü választá nyerték Uj

a 48-as a nem r melyből tása is s vácsy Jó téz az ő hogy a m badsgba utcaza 12 névköny

* F

czeni ev. e 1/2 11. Némethy tott. Som rosi tana 700 frtot vastitik az ujonna meghívás döttés s meghit e küldöt hály, So nos, Szó hivatás és sensust. választás vác Józ Balogh F. Ferencz, pedig pó lenti, hoz malomér frtot, Ha lom ber — az ár kiállítási a közgyt verés tü let, de verés m Kiss Al János, K Balint.

* F

hó 11- közég fiatal p hajtott falutól lován megije hant a ról a eltűnt keny korlát hogy nak e szárs egy l

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok, mosó voileok, batist, zephir, atlas-satin, vászna, kész fehérműek, szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítők

SZABÓ LAJOS FIAI

üzégénél.

(171) Leszállított árú az egész idény alatt. 3-

Helyiség-változás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint
f. évi május hó 1-től

„közvetítő és tudakozó irodámat“

ugyancsak Széchenyi-, illetve kis-uj-utca 1762. sz. alá, közvetlen a kir.
táblai helyiség szomszédságába helyezem át, a hol már czé-
geim is jelentkeznek.

Miután üzletem 16 évi fennállása óta tanusított szives pártfogásukért,
ugy helybeli mint a vidéki n. é. közönségnek hálás köszönetemet nyilvání-
tom, igérem továbbra is szolid és pontos eljárásomat, a miért becses párt-
fogásukat kikérve maradok
teljes tisztelettel

Sinay Sámuel,
közvetítő-intézet tulajdonos.

(167.) 2-6.

A közgazdasági bank részvénytársaság

elad

sorsjegyeket részletfizetésre

kedvező fizetési módokat mellett.

Bővebb felvilágosítás az intézet helyiségében (Tisza-palota, Szabó
Lajos fiai mellett) a hivatalos órák alatt, d. e. 9-től—1-ig, d. u. 3-tól—5-ig
készséggel nyújtatik (Helyi ügynökök sorsjegyek elárúsítására alkalmazást
nyernek). (118.) 10—12.

153.

AZ „ISTVAN“ GÖZMALOM TÁRSULAT GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEJEGZÉKE.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott
általános magyar malom-gyűlésen megállapított
s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási,
fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó
egyezmények szerint.

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

A. Asztali dara nagyszemű	100 kiló	17.80
B. Szinte » aproszemű		17.20
0. Királyliszt		17.20
1. Lángliszt kivonat.		16.80
2. Elsőrendű zsemlye liszt		16.40
3. Zsemlye liszt		16. —
4. Elsőrendű kenyér liszt		15.60
5. Közép kenyér liszt		15.20
6. Kenyér liszt		14.80
7. Barna kenyér liszt		13.80
8. Takarmány liszt		9.20
11. Fivom korpa zsákkal		4.60
11. » » zsák nélkül		4.40
12. Durva korpa zsákkal		4.40
12. » » zsák nélkül		4.20
12. Csirke buza zsák nélkül		4.20

A zsákok súlytartalma, tulsúlyt tiszta súlynak véve
A. B. 0—6 számig 85. kilogramm.
7. és 8. szám 70. »
11. és 12. szám 50. »

(5.) Debreczen, 1892. április 12.

REGEDI

tiszta alkalikus savanyúvíz

legjobb asztali és üdítő-ital,

kiprobált gyógyszer köhögés, torokbe-
tegségek, gyomor- és hólyaghurutnál.
Ismeretesek minden elarusító hely-
lyen, valamint a radaini fürdő-igaz-
gatóságnál (Stájerország) kaphatók.
Elarusítók kerestetnek.

(155.)

3—20.

Hazánk legkedveltebb savanyúvize

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ó cs. és kir. fensége

József főherczeg asztalán rendes italul szolgál.

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu * A borkak színét nem változtatja
Természetes ízét kellemessé teszi

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termett savanykás borokhoz
kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES-forrás savanyúvize.

Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár
úr által.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési-, emésztési- és
hügyeső-szervek hurutos bántalmánál; hatásosan gyógyítja a Rhachitis-, görvly-, vese- és
köszvény-bejokot, épogy használható a tagok csúsz bajainál, gyermekeknek meggátolja a
tulságos gyomorsavany-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénsav-
tartalmánál fogva ezen üdítő savanyúvíz a legkellemesebb ízű bir s borral használva igen
nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is, ép
úgy mint hazánkban, általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fő
szerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FŐRAKTÁR

ÉDESKUTY L., cs. és kir. és szerb kir. udvari ésvány-
váz-szállítónál
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Valódi francia és angol szerszámok

minden iparághoz és minden darab mellett jótállás,
Épület-vasalások és kátránytető-lemezek.

rúdvasak, lemezek, VASTARTÁLYOK,
legfinomabb öntött acélok és fémek.

Gazdasági-, kerti-, házi- és konyha-felszerelések,

Kerti-lóczák és vas-butorok, árnyékszék-closettek és vízvezeteki kagylók.

AGYAG- és VAS-KÁLYHÁK, KONYHÁK,

Tizedes és egyensúly mérlegek

legjobb minőségben,
Peronospora szőlőpenészgomba fecskendőgépek

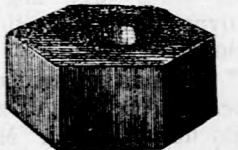
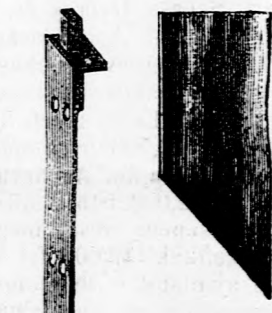
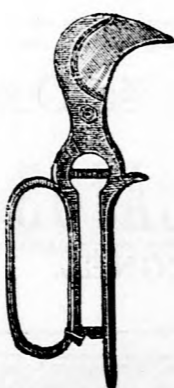
legjobb rendszer (részfűjtetőre is.)
Tűz- és betörés elleni pénzszekrények,
kirakat- és ajtó aczél-redőnyök.

Legolcsóbb beszerzési forrás.
(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYULA

ELŐBB
TÓTH LAJOS és TÁRSA

(6.) **vasnagykereskedés** —29
DEBRECZEN, VÁROSHÁZÁBAN.

Előfizetés
helyben, vagy post
Egész évre . . . . .
Félévre . . . . .
Negyedévre . . . . .
Egy órára . . . . .
Egyes szám

A lap szellemi részét ill.
temény a szerkesztőség
1702. sz.) bérmentve

Előfizethető
Teleki K. Lajos könyv
és a kiadóhivatalban.
1702. sz. sz.

A k

(K. B.) Ha
ráadnak a fe
mokban látha
testtörő pánc
lánczos buzog
által használ
nyára leroska
A középki
annak idején
országokat sz
dern harcász
mányokat, a
rekre tapadt
szelleme elfel
Sőt mi
XIX-ik század
erővel éledn
lyeket sem
század közep
mak és szab
irtani.

A demo
álmodoztak
vitt a feuda
maradt. Név
nincs jelen.
szerint becs
mennyit ér,
rangok és ki
tokrata eszm
hódítanak s
embert, a k
szélni.

Az 184
megszüntet
váltságokat
egyenlővé t
század mult
nunk, hogy
nagyon kap
dik, vagy v
vagy haszn
mindjárt ne
az 1848-iki
mesi czime
nyoztatnak,
mesi czim
semmiféle k

A „DE

Frigi
István
De
Mint

Miel
Frigi
Rem
Tartó

És sz
„Jól
Aztá
Büsz

Oh,
Bösz
Sasó
Az

A k
Esz
És
A

Gü
—
Gy
A

És
M
É